

ÅRSRAPPORT 2022

Espeland fangeleirs Venneforening

Espeland fangeleir 2022

Foto: Bjørn Ottosen

**De lykkeligste menneskene
er ikke de som får mer,
men de som gir mer.**

1. Virksomhet

Venneforeningen holder til i Bergen kommune. Foreningen er lokalisert i Espeland fangeleir, Moldamyrane 81, på Espeland.

Venneforeningens mål er å skape et kontaktnett for **Stiftelsen "Lenken"** - Gestapohuset og Espeland fangeleir samt hjelpe Stiftelsen å drive og vedlikeholde fangeleiren gjennom økonomisk støtte og ulike typer frivillig arbeid.

2. Styret og styrets arbeid

2.1 Styrets sammensetning

Styreleder:	Ole Johan Hauge
Nestleder:	Harald Lavik
Styremedlemmer:	Ivar Kalland Karl Johan Brusdal Tore Isager Liv Krøger
Varamedlemmer:	Rolf Hagebø Elisabeth Ryen

2.2 Møtevirksomhet

I løpet av året 2022 har styret avholdt 8 styremøter. På møtene har styret drøftet ulike oppgaver som skal gjennomføres i løpet av året. Blant annet vedtok styret å støtte Stiftelsen med kr. 136.000 som skulle brukes til ulike vedlikeholds prosjekt i Espeland fangeleir. Blant annet ble det gitt støtte til å ombygge og ferdigstille det gamle vedhuset. Deler av vedhuset vil bli leiet ut til Bryggen Museum, noe som vil gi inntekter til stiftelsen. Styret har oppnevnt ulike arbeids- og aktivitetsgrupper i foreningen, og drøftet stiftelsens organisering. Styret har også etterlyst årlige brannøvelser i leiren, noe skogbrannen i april viste viktigheten av.

3. Arbeid som er utført.

Espeland fangeleirs venneforening stiller frivillige til rådighet for Stiftelsen Lenken med det som mål å sikre driften av Espeland fangeleir. Stiftelsen Lenken består kun av noen få ansatte som på ingen måte kan gjennomføre stiftelsens aktiviteter uten støtte av de frivillige i venneforeningen.

Venneforeningen har organisert ulike arbeidsgrupper av frivillige for å kunne gjennomføre alle nødvendige aktiviteter: **Dugnad, undervisning, omvisning, bibliotek, kjøkken** og ulike **arrangement**.

I 2022 har de frivillige i venneforeningen utført totalt over **5.679** dugnadstimer fordelt på de ulike aktivitetene.

3.1 Mandagsdugnaden.

I tråd med tidligere år, møtes dugnadsgjengen til innsats hver mandag fra kl. 10.00 til kl. 14.00. Normalt møtes ca. 30 frivillige på hver dugnadsdag, og innsatsen har som alltid vært høy. Det er liten tvil om at den sosiale delen av dugnadsarbeidet er særdeles viktig. Uten arbeidet til dugnadsgjengen hadde det ikke vært mulig å ta vare på denne unike leiren med mer enn 5.500 kvm bygningsmasse.

Dugnaden består av ulike oppgaver for å vedlikeholde leiren, både utearealet og de gamle brakkene. Dette planlegges i nært samarbeid med administrasjonen i stiftelsen.

I tillegg til selve dugnaden på mandager, har enkelte frivillige arbeidet med større prosjekt som det ikke har vært mulig å gjennomføre på dugnadsdagene. Dette har vært prosjekt som støttes finansielt av

fylkesantikvaren, og vil ikke være mulig å gjennomføre kun på dugnadstiden. Disse oppgavene må avtales på forhånd med stiftelsen. Takket være innsatsen av våre frivillige i dugnadsgjengen, har foreningen vært i stand til å bidra vesentlig til driften av Espeland fangeleir. Dugnadsgjengen er delt opp i ulike fagområder som dekker de fleste behov som måtte oppstå i denne gamle og unike leiren. **Elektrogruppe, utegjeng, snekring, maling** samt **mekanisk gruppe**.

Av prosjekter som er gjennomført av dugnadsgruppen i 2022, kan her nevnes:

Den gamle **vedboden** som ligger utenfor selve leiren er blitt renovert med nytt tak og støpt gulv slik at huset kan bli brukt til ulike aktiviteter. Venneforeningens styre bevilget penger til å gjøre dette prosjektet ferdig.

Østveggen av **Kvinnebrakken** har fått skiftet ødelagte bord, noe som gjør at hele brakken ser langt bedre ut.

Nordveggen på **Offisersmessen** har fått ny kledning i løpet av 2022.

Undervisningsrommet i **brakke 3** er blitt ferdig renovert. Nytt tak og nye vinduer samt maling av samtlige vegger

Møterommet i **admin brakken** er blitt renovert og malt av malerguppen

Alle sidene på **Badebrakken** er blitt malt

Lottedelen er blitt delvis renovert i løpet av året.

Trafokiosken er blitt delvis renovert

Her skiftes bordene på østsiden av

Malerguppen vedlikeholder møterommet i adminbrakken

Maling av nye bord.

Renovering av trafokiosken

Lunsjpause for dugnadsgjengen

Pause for malergjengen

3.2 Undervisning

Venneforeningens frivillige tar, sammen med undervisningslederen i stiftelsen, seg av undervisning av skoleelever som kommer til Espeland fangeleir. I 2022 kom det over **3650** elever fra ulike skoler til leiren. På grunn av lærerstreiken i høst, kom det færre elever til leiren i 2022. I tillegg til lokale skoler, kom det i år også elever fra andre deler av landet. Undervisningen administreres av undervisningslederen i stiftelsen, men det er de frivillige i venneforeningen som tar størstedelen av selve undervisningen.

Ove underviser skoleelever

Opplegget går over vel 4 timer, og det er erfarne og dyktige undervisere som står for undervisningen.

3.3. Omvisning

Det kommer mange ulike grupper til Espeland fangeleir i løpet av et år, og det er de frivillige omviserne i venneforeningen som har ansvaret for gjennomføringen av omvisningen. I tillegg til vanlig

Atle forteller om dagliglivet i brakke 3

omvisning i leiren, ønsker mange grupper å få servert mat forbindelse med besøket. Da stiller kjøkkengruppen med Odd Bjånes i spissen opp og serverer det gruppen ønsker. I løpet av 2022 har 9 større interessegrupper besøkt leiren med i alt 555 besøkende.

I tillegg har våre omvisere vært aktive i forbindelse med åpen søndag i leiren fra mars til utgangen av oktober.

3.4 Arrangement

Venneforeningen har i løpet av året vært aktiv på arrangement fronten. Totalt har foreningen gjennomført hele **17 ulike arrangement med totalt 1.254 deltagere**.

Herunder kan nevnes **MØTEPLASSEN**. I mars ble den første av i alt 6 **Møteplasser** arrangert. Ideen bak Møteplassen var å invitere pensjonister i lokalmiljøet som etter to år med korona ikke hadde hatt særlig med sosial omgang.

Prosjektet ble en stor suksess med i alt 6 Møteplasser og 508 besøkende. Arrangementet var et samarbeidsprosjekt med Langedalen Kvinne og Familielag og Arna Folkeakademi. Venneforeningen har fått støtte fra Bergen kommune, Sparebanken Vest, Gjensidige stiftelsen og Folkeakademiet til å gjennomføre prosjektet.

I tillegg har de frivillige i venneforeningen tatt imot 8 ulike grupper, der de fleste også fikk bevertning i tillegg til omvisning under besøket.

- Laksevåg historielag
- Os historielag
- Toro ansatte (2 besøk)
- Norges Offisersforbund
- NITO pensjonistene
- BKK pensjonistlag
- Rotaryklubber i Bergen
- Rieber pensjonistene (Foredrag i Bergen sentrum)

Det har vært 3 arrangement for medlemmene:

- **Sommerfest for de aktive frivillige og administrasjon**
- **Tur til Bjørn West museet.**
- **Julemiddag** for både frivillige og de ansatte.

Filminnspilling

Frivillige har også vært statister i innspillingen av filmen om den hemmelige agenten og krigshelten Torstein Raaby. Filmen fikk premiere høsten 2022 og vil bli vist på NRK i 2023.

Bibliotek. Det er bygget opp et fag bibliotek som inneholder vel 1500 boktitler. Stort sett er dette krigslitteratur, og medlemmene i venneforeningen kan besøke biblioteket og låne bøker.

Odd er sjefen på kjøkkenet. Både under dugnadsdagene og når det er ulike arrangement i leiren

Den gruppen som har generert mest inntekter til foreningen er **kjøkkengruppen**. Mange grupper som besøker leiren ønsker bevertning, og da stiller kjøkkengruppen med Odd i spissen opp og gjør en kjempe innsats. Også medlemmer av Langedalen kvinnelag har stilt opp på kjøkkenet når dette har vært nødvendig.

Full kvinnebrakke på Møteplassen

Erling har omvisning for en gruppe besøkende

Evelyn og Liv sammen med en av skuespillerne

Markering av den internasjonale Holocaustdagen 27. Januar. I likhet med tidligere år var venneforeningens medlemmer aktive i forbindelse med arrangementet.

Fredsmarkering 8. Mai. Dette er stiftelsens hoved arrangement hvert år, og det er venneforeningens medlemmer som stiller opp og hjelper til med alt det praktiske. I 2022 deltok 300 mennesker på dette arrangementet.

Video arbeid. Tre av våre frivillige, Ove Skjoldal, Erling Mjelde og Tor Rogne Iversen har i 2022 gått gjennom mange av de videoene som finnes i leiren som inneholder mye av leirens historie. De har produsert tre videoer som vil bli tatt i bruk i både undervisning, utstillingen og i forbindelse med ulike omvisninger.

3.5 Samarbeid med andre organisasjoner.

Venneforeningen har et godt samarbeid med andre organisasjoner. I 2022 inviterte foreningen styret i Gestapomuseets forening til et fellesmøte for å forbedre samarbeidet og bli bedre kjent med denne foreningen. Et resultat av dette møtet var en henstilling til styret i stiftelsen om at representanter for de to foreningene burde bli invitert til stiftelsens styremøter. Dette for å kunne bedre den interne kommunikasjonen. Et samlet brev fra styrene i venneforeningene om dette ble tatt opp på stiftelsens styremøte, men forespørselen ble avist på styremøtet i stiftelsen.

I tillegg har venneforeningen samarbeidet med **Lone Speidergruppe, Langedalen kvinne og familielag og Arna Folkeakademi.**

4. Saker under arbeid og planlegging

Styret har arbeidet med ulike saker i 2022. Forberedelser til ulike arrangement har vært viktig for styret. Det ble utarbeidet en prioriteringsliste over dugnadsprosjekter som skulle gjennomføres i løpet av høsten, og samtlige prosjekt ble gjennomført i henhold til denne planen.

Dugnadsjengen har utført flere viktige vedlikeholdsprosjekt i den 80 år gamle leiren.

Med støtte fra Bergen kommune er det blitt produsert en vervebrosjyre for å få flere aktive medlemmer i venneforeningen. Disse brosjyrene er blitt distribuert på ulike arrangement og aktiviteter i leiren.

5. Drift og økonomi

5.1 Forretningsførsel og revisjon

Venneforeningen benytter StyreWeb til medlemsregistrering, dokumenthåndtering og regnskap. Programmet er godkjent av Norges Idrettsforbund og spesielt tilpasset frivillige organisasjoner. **Tor Rogne Iversen** har også i 2022 vært regnskapsfører for venneforeningen, og har som alltid gjort en utmerket jobb. Oppnevnt revisor har revidert regnskapet.

5.2 Økonomi

Inntektene er hentet fra medlemskontingenten, diverse tilskudd, gaver og inntekt fra arrangementer.

I bank og kasse har foreningen per 31.12.22 **kr. 217.883.58**

Revidert regnskap blir lagt frem på årsmøtet i mars.

I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet.

5.3 Kommentarer til regnskapet for 2022

Regnskapet ble oppgjort med et *overskudd på* **kr 24.665.56**

Samlet tilskudd til stiftelsen har vært på **kr 120.000,00**

Det er styrets vurdering at årsregnskapet viser et rettvise bilde av resultat og stilling pr. 31. desember 2022.

5.4 Økonomisk støtte

I forbindelse med de ulike prosjektene som venneforeningen har gjennomført i løpet av 2022, har foreningen fått økonomisk støtte fra forskjellig hold:

- Bergen kommune
- Norengros KJ Brusdal as
- Sparebanken Vest
- Oleana
- Vossa Kjøtt as
- Gjensidige Stiftelsen
- Arna Folkeakademi

Venneforeningen takker for denne viktige støtten som har gjort det mulig å gjennomføre planlagte aktiviteter.

6. Sosiale aktiviteter/Frivillig arbeid

Venneforeningen har en aktiv gjeng med frivillige som utfører en imponerende innsats gjennom året, og legger ned et enormt arbeid. Totalt har de frivillige i foreningen utført **5.679 timer** med frivillig arbeid, noe som tilsvarer **kr.2.661.900** i arbeidsinnsats.

Dugnadsgjengen:	Registrert	3.689 timer
Skoleundervisning:	Registrert	1.250 timer
Omvisning:	Registrert	130 timer
Søndagsåpen leir:	Registrert.	360 timer
Kjøkkengruppen:	Registrert.	110 timer
Bibliotek:	Registrert	80 timer
Arrangement:	Registrert.	60 timer

Venneforeningen prøver på ulikt vis å invitere medlemmene til sosiale aktiviteter. Vårens arbeid ble avsluttet med en **sommerfest** for alle de frivillige, og i desember ble den årlige **julemiddagen** arrangert med 53 feststemte deltakere. Denne ble støttet av Norengros KJ Brusdal as og Vossa Kjøtt as I tillegg ble det i september arrangert en tur til Bjørn West museet i Matre og til Stordalen fjellstove. 35 av våre medlemmer deltok på denne turen.

53 av de aktive frivillige i forening samlet til årets julemiddag i desember

Medlemmer av venneforeningen på tur til Bjørn West museet og Stordalen i september

7. Medlemstall

Pr. 31.12.2022 var medlemstallene som følge:

144 års medlemmer

2 æresmedlemmer

59 livsvarige medlemmer

9 firma medlemmer

Totalt 214 medlemmer

Kontingenten fra firmamedlemmer kreves inn av Stiftelsen, da den er bundet opp av annonsering på Stiftelsens hjemmeside.

8. Forutsetning om fortsatt drift

Styret i Venneforeningen mener at økonomien er sunn, og at det fortsatt settes «tæring etter næring». Vi har de beste forutsetninger for videre drift.

9. Arbeidsmiljø, HMS

Venneforeningen har ingen ansatte.

Venneforeningen har etablert et system for sikkert dugnadsarbeid. Vi har ikke hatt uhell eller farlige hendelser i vårt arbeid gjennom året 2022. Styret vil fokusere på HMS arbeid gjennom anskaffelse og bruk av verneutstyr.

Styret i venneforeningen anmoder Stiftelsen om å gjennomføre brannøvelser i Espeland fangeleir i 2023.

10. Likestilling

Styresammensetning: Styret består av 6 menn og 2 kvinner. Styret vil arbeide for å få flere kvinner med i det frivillige arbeidet i foreningen.

11. Forurensning av det ytre miljø

Venneforeningen har ingen aktivitet som forurenser det ytre miljø

Trykking av denne årsrapporten har fått økonomisk støtte fra Bergen kommune

Underskrifter:

*Ole Johan Hauge
Styreleder*

*Harald Lavik
Nestleder*

*Ivar Kalland
Styremedlem*

*Tore Isager
Styremedlem*

*Liv Krøger
Styremedlem*

*Karl Johan Brusdal
styremedlem*

**Takk til ALLE frivillige som har stått på gjennom hele året.
Uten dere hadde det ikke vært mulig å få gjennomført alle
de gode prosjektene i 2022**

Espeland fangeleirs Venneforening